

STATENS BRANDINSPEKTION

CIRKULÄR NR 5

NOVEMBER 1945

Om släckningsavtal.

*Arvutlita
nr. 3+4*

Jämlikt brandlagens 3 § skall i varje kommun finnas brandstyrka av betryggande storlek och sammansättning. Från denna skyldighet äger länsstyrelse enligt samma lagrum medgiva befrielse, såframt kommun träffat avtal om betryggande släckningshjälp från brandkår i annan kommun. För stad kan motsvarande befrielse erhållas, därest inom densamma finnes frivillig brandkår, vilken gentemot staden åtagit sig att svara för brandsläckning därstädes. Att lagen såsom släckningsgivare endast omnämner brandkår i annan kommun torde sammanhånga med att varje kommun numera är skyldig att i enlighet med brandlagens bestämmelser hålla ett brandförsvar, som tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand. I flertalet fall torde för den skull ingående av släckningsavtal bliva en angelägenhet kommunerna emellan. Det är emellertid ingenting, som hindrar, att kommun träffar sådant avtal med inom densamma stationerad frivillig brandkår eller industribrandkår. Avgörande blir här som eljest, huruvida kåren kan anses besitta sådan effektivitet, att den i händelse av i kommunen utbruten brand kan förväntas lämna betryggande släckningshjälp. Prövningen härav tillkommer länsstyrelse, vilken avtalet för att medföra ovannämnda befrielse skall underställas för godkännande. Det är emellertid att märka, att släckningsavtal i motsats till brandförsvarsförbund ingalunda medför, att kommun därigenom upphör att existera i sin egenskap av »brandkommun». Avtalet medför endast, att kommun, som dymedelst tillförsäkrat sig betryggande släckningshjälp, kan erhålla befrielse från skyldigheten att själv hålla brandkår. Däremot kvarstå övriga i lag och författning stadgade åligganden. Sålunda skall kommun oavsett släckningsavtal jämlikt brandlagen hava brandchef och erforderlig reservbrandstyrka.

Beträffande avtalets innehåll bör detsamma upptaga dels den prestation den hjälpande parten åtager sig att utföra, d. v. s. att vid inom det nya släckningsområdet utbruten brand svara för släckningen av densamma, dels det vederlag den hjälpta kommunen här för har att erlägga. Om storleken av den beredskap, som härigenom ålägges den hjälpande brandkåren, har tidigare talats. Här skall endast nämnas, att den nytillkomna delen av släckningsområdet med avseende å rättigheten att tillkalla brandkår blir fullt jämställt med brandkårens hemortskommun.

Vid bestämmandet av vederlagets storlek kan man antingen utgå från de kostnader, som vid varje uttryckning åsamkas brandkårens ägare, i vilket fall i cirkulär nr 1 intagna maximitaxa lämpligen bör läggas till grund för beräkningen, eller med utgångspunkt från den genom släckningsavtalet skärpta beredskapen fastställa, huru stor del av densamma, som skäligen kan anses belöpa sig å den nytillkomna delen av släckningsområdet. Klart är, att sistnämnda alternativ erbjuder den med hänsyn till av avtalet föranledda mer-anskaffningar jämnaste fördelningen av kostnaderna. Om man ser till den prestation, som genom ett släckningsavtal tillförsäkras en kommun, ligger däri först och främst, att brandkåren vid inom kommunen utbruten brand skall lämna erforderlig släckningshjälp. Enär brand emellertid merendels har karaktären av olyckshändelse, fördras därutöver, att kåren ständigt är beredd att rycka ut. Det är i första hand för denna beredskap vederlaget skall utgå. I detta avseende är släckningsavtalet närmast att jämföras med ett försäkringsavtal, varför vederlaget också kan uppfattas som en premie. Men om sålunda vederlaget principiellt bör utgå för den beredskap, som på grund av avtalet måste åläggas brandkåren, återstår likväl att avgöra, vilka kostnader, som med anledning därav rätteligen böra gäldas av kommunen. Härvid skulle man kunna tänka sig, att man inskränkte sig till sådana kostnader, som kunna sägas utgöra en direkt följd av släckningsavtalet såsom anskaffning av ytterligare materiel eller manskap. Mot detta kan anmärkas att, enär genom avtalet brandkåren ställes till kommunens förfogande att nyttjas på samma villkor, som gälla för övriga delar av släckningsområdet, kommunen också bör betala i likhet med dessa. I detta sammanhang må nämnas, att bland kostnaderna givetvis även bör upptagas den premie brandkårens ägare har att erlægga för försäkring av såväl manskap som materiel vid inom släckningsområdet företagen uttryckning. De för beredskapens hållande sålunda erforderliga summorna fördelas slutligen på den kvotdel kommunens skattekonor utgöra i förhållande till släckningsområdets samtliga skattekonor.

Släckningsavtalet erbjuder i likhet med brandförsvarsförbund möjlighet att med bortseende från kommungränser indela landet i lämpliga släckningsområden, vilka med avseende å den ekonomiska bärkraften hava ett bättre skatteunderlag än de enskilda kommunerna. Då man vid organiserandet av ett brandförsvar alltid har att räkna med vissa fasta kostnader, är det med hänsyn till brandskyddet bättre, att detsamma koncentreras till ett mindre antal slagkraftiga brandkärer än att splittras på ett otal mindre effektiva sådana. Med beaktande av de synnerligen olikartade förhållanden, under vilka brandväsendet i vårt land har att arbeta, har man vid utarbetandet av föreliggande förslag till släckningsavtal i görligaste mån försökt förenkla detsamma. Detta utesluter icke, att, där så av ortsförhållandena kan anses påkallat, erforderliga tillägg göras. Det är att förvänta, att ovan återgivna synpunkter, vilka, ehuru de icke ansetts böra inarbetas i själva förslaget, likväl äro av grundläggande betydelse för detsamma, skola tjäna till ledning vid avtalets upprättande, dymedelst fyllande den uppgift, som därmed avsetts.

Stockholm den 22 juli 1945.

RIKSBRANDINSPEKTÖREN

Förslag till släckningsavtal mellan kommuner.

Mellan Söderby municipalsamhälle, här nedan benämnt brandstyrelsen, å ena samt Västerby kommun, här nedan benämnd kommunen, å andra sidan, har följande avtal träffats angående lämnande av släckningshjälp från municipalsamhällets brandkår.

§ 1. Brandstyrelsen åtager sig att svara för all släckning inom kommunens område, däri inbegripen den kommunen enligt 9 § brandlagen åvilande skyldigheten att lämna annan kommun släckningshjälp.

§ 2. Såsom vederlag för den av brandstyrelsen hållna brandberedskapen förbinder sig kommunen att från och med år 1946 årligen den 1 juli erlägga kronor, utgörande dess andel av kostnaderna för hållande av ovan angivna beredskap.

§ 3. Vid inom kommunen företagen utryckning skall befälet föras av chefen för municipalsamhällets utryckningsstyrka.

§ 4. Detta avtal träder i kraft den 1 januari 1946 och gäller tills vidare. Sker ej uppsägning ett år före förfallodag, skall avtalet anses förlängt för ytterligare fem år.

Förslag till släckningsavtal mellan kommun (kommunalförbund) och frivillig brandkår.

Mellan X kommun (kommunalförbund), här nedan benämnd kommunen (förbundet), och X frivilliga brandkårsförening, här nedan benämnd föreningen, har denna dag träffats följande avtal.

§ 1. Föreningen förbinder sig:

att svara för brandsläckningen inom kommunen (förbundet), däri inbegripet kommunen (förbundet) enligt 9 § brandlagen påvilande skyldighet att lämna annan kommun släckningshjälp,

att städse hålla en väl övad brandstyrka av minst den storlek som i kommunens (förbundets) brandordning eller eljest föreskrives,

att ställa föreningens materiel till förfogande vid brandövningar och eldsläckningsarbete,

att väl vårda föreningen eller kommunen (förbundet) tillhörig brandstation, brandmateriel och övrig till brandväsendet hörande utrustning,

att hålla brandstyrkans medlemmar skäligen försäkrade mot olycksfall vid eldsläckning, brandövning och annat arbete i brandförsvarets tjänst¹,

¹ Det bör observeras, att lagen om försäkring för olycksfall i arbete är tillämplig endast under förutsättning, att fråga är om *avlönat* arbete. Vidare är den ersättning, som kan utgå enligt nämnda lagförsäkring, jämförelsevis låg, varför det, även om sådan försäkring gäller, kan förtjäna övervägas att teckna kompletterande frivillig försäkring.

- att* årligen uppgöra och före den 1 september till kommunens (förbundets) förvaltande myndighet inkomma med statförslag rörande föreningens utgifter och inkomster för nästföljande år,
- att* med brandkårspersonalen sluta skriftligt avtal om tjänstgöring med bestämmelse om minst tre månaders ömsesidig uppsägning,
- att* vara medlem av länets brandkårsförbund samt
- att* i övrigt i tillämpliga delar ställa sig till efterrättelse vad som i gällande brandlag, brandstadga och kommunens (förbundets) brandordning eller eljest föreskrives rörande brandförsvaret.

§ 2. Kommunen (förbundet) förbinder sig:

- att* efter prövning av föreningens statförslag lämna erforderligt årligt anslag åt föreningen för underhåll av brandstation, materiel och annan utrustning samt för återanskaffning av försliten materiel och utrustning², för brandstyrkans behövliga utbildning samt för erforderliga försäkringskostnader,
- att* lämna föreningen ersättning för utfört eldsläckningsarbete såväl inom som utom kommunen (förbundet) enligt taxa, som godkänts av riksbrandinspektören, ägande kommunen (förbundet) att uppbära den släckningsersättning, som från annan kommun (kommunalförbund) eller brandförsäkringsinrättning må utgå för av brandkåren utfört släckningsarbete,
- att* giva brandkårens chef och vice chef skälig ersättning för deltagande i utbildningskurs på brandförsvarets område, samt
- att* till föreningens disposition ställa den brandmateriel jämte brandstation, som kommunen (förbundet) äger eller framdeles anskaffar.

§ 3. Kommunen (förbundet) och föreningen äro ense om lämpligheten av att, om ej särskilda skäl däremot äro, till brandchef och vice brandchef(-er) i kommunen (förbundet) utse brandkårens chef respektive vice chef(-er).³

§ 4. Kommunen (förbundet) äger utse en medlem av föreningens styrelse samt en revisor för granskning av föreningens räkenskaper.

§ 5. Föreningen skall föra särskilda inventarieförteckningar över dels föreningens och dels den kommunens (förbundets) brandmateriel, som upplåtits åt föreningen.

§ 6. Skulle föreningen upplösas, skola föreningens samtliga tillgångar i enlighet med föreningens stadgar överlämnas till kommunen (förbundet) att användas för brandväsendets utveckling i kommunen (förbundet).

§ 7. Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar varav vardera parten tagit var sitt. Överenskommelsen skall gälla till den 1 jan. och förlängas med ett år åt gången såvida den icke uppsäges av någondera parten före den 1 juli löpande år.

² Nyanskaffning av materiel ankommer på kommunen (kommunalförbundet) jämlikt brandlagen 7 §. Inköp av sådan materiel bör verkställas av brandchefen eller i samråd med denne.

³ Därest ej särskild skogsbrandfogde skall finnas i kommunen (förbundet) bör i regel tilläes, att någon bland brandbefälet är skogsakkunnig.

